

Ekologiczne znaczenie zadrzewień liniowych dla ornito- i chiropterofauny

Michał Barcz

Zachodniopomorskie Towarzystwo Przyrodnicze

Ekologiczne znaczenie zadrzewień liniowych dla ornito – i chiropterofauny

Trznadel (*Emberiza citrinella*)

Fot. Miłosz Kowalewski

Ekologiczne znaczenie zadrzewień liniowych dla ornito- i chiropterofauny

- Zadrzewienia liniowe od lat są stałym elementem krajobrazu rolniczego w Polsce. Wpisując się w krajobraz terenów otwartych zwiększają bioróżnorodność obszarów rolniczych dając miejsce do życia wielu gatunkom strefy przejściowej a także ściśle związanymi z terenami leśnymi. Podstawowymi aspektami ekologicznymi dla awifauny i chiropterofauny stworzonymi przez występowanie zadrzewień są:

Ekologiczne znaczenie zadrzewień liniowych dla ornito- i chiropterofauny

- Miejsca rozrodu
- Miejsca odpoczynku i schronienia
- Żerowiska
- Stanowią korytarze ekologiczne

Miejsca rozrodu

Szpak (*Sturnus vulgaris*)
Fot. Miłosz Kowalewski

Miejsca rozrodu

- Częste występowanie sędziwych drzew w zadrzewieniach liniowych, gwarantuje powstawanie dziupli i szczelin, które służą ptakom i nietoperzom za miejsce rozrodu.
- Towarzystwo zakrzaczenia stwarzają dodatkowo kolejne miejsca do gniazdowania ptaków, które zakładają gniazda w warstwie podszytu.
- Dostępne dziuple samce nietoperzy mogą wykorzystywać w trakcie okresu rojenia nawołując samice latające w pobliżu.

Miejsca rozrodu

- W Polsce stwierdzono 45 gatunków ptaków związanych z zadrzewieniami. Badania składu lęgowego zadrzewień przeprowadzono w Wielkopolsce, Mazurach, Podlasiu i Pomorzu.
- Wg. Tyszko – Chmielowiec 2012 Praktyczny podręcznik ochrony alej i jej mieszkańców
- Do rozrodu w alejach mogą przystępować min. takie gatunki nietoperzy jak: borowiec wielki *Nyctalus noctula*, mroczek późny *Eptesicus serotinus*, mroczek posrebrzany *Vespertilio murinus*, karlik większy *Pipistrellus nathusii*, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus* i karlik drobny *Pipistrellus pygmeus*.

Miejsca rozrodu

Dudek (*Upupa epops*) jeden z gatunków gniazdujących w starych alejach

Fot. Miłosz Kowalewski

Miejsca odpoczynku i schronienia

- Niektóre gatunki ptaków wykorzystują zadrzewienia jako miejsce ochrony przed drapieżnikami a także jako noclegowiska w okresie poza lęgowym.
- Nietoperze natomiast wykorzystują dostępne dziuple i szczeliny jako miejsca dziennego odpoczynku.

Miejsca odpoczynku i schronienia

Szpaki (*Sturnus vulgaris*) podczas
odpoczynku.

Fot. Miłosz Kowalewski

Żerowiska

- Obecność zadrzewień i zakrzewień w krajobrazie rolniczym wzbogaca dostępną bazę pokarmową, która zwłaszcza podczas rójek owadów jest chętnie wykorzystywana przez ptaki i nietoperze.
- Zadrzewienia z obecnością drzew i krzewów owocowych w składzie są dodatkowo doskonałą bazą żerowiskową w okresie zimowym dla ptaków podejmujących próbę zimowania.

Żerowiska

Jemiołuszka (*Bombycilla garrulus*)
Fot. Miłosz Kowalewski

Korytarze ekologiczne

- Zadrzewienia liniowe ze względu na pasowy charakter są doskonałymi drogowskazami dla nietoperzy przemieszczającymi się pomiędzy noclegowiskami a żerowiskami a także migrującymi na zimowiska. Szczególnie ważne jest to dla gatunków leśnych o krótkim sygnale echolokacyjnym.
- Część gatunków ptaków (np. sikory) także wykorzystują pasowe zadrzewienia podczas migracji. Ptaki przelatujące w koronach drzew i w zakrzaczeniach czują się bezpieczniej niż podczas przelotu przez otwartą przestrzeń.

Korytarze ekologiczne

Piecuszek (*Phylloscopus trochillus*)
często wykorzystuje zadrzewienia
podczas migracji. Fot Miłosz
Kowalewski

Korytarze ekologiczne

Także raniuszek (*Caprimulgus europeus*) prowadzi migrację głównie w zadrzewieniach.

Fot. Miłosz Kowalewski

Dziękuję za uwagę